

Izjava za medije

Uredba Evropske unije o lesu (EUTR) 2013

Uredba Evropske unije o lesu (EUTR) je del [akcijskega načrta EU FLEGT](#) (Uveljavljanje zakonodaje, upravljanje in trgovanje na področju gozdov), ki bo pomagal izkoreniniti nezakonito sečnjo po vsem svetu.

Gozdovi sveta: pomemben naravni vir

1,3 milijarde revnih prebivalcev sveta je za svoje preživetje deloma ali v celoti odvisno od gozdov. Poleg tega, da ohranjajo te skupnosti, gozdovi prispevajo tudi k blažitvi podnebnih sprememb in prilaganju nanje, podpirajo biotsko raznovrstnost in igrajo ključno vlogo v varstvu okolja, na primer s preprečevanjem dezertifikacije in erozije. Gozdovi so pomembni tudi z gospodarskega vidika, saj na leto ustvarijo vsaj 180 milijard EUR prihodkov od lesa, lesa za kurjavo in nelesnih gozdnih proizvodov.¹

Nezakonita sečnja: v čem je problem?

Nezakonita sečnja, tj. pridobivanje lesa na način, ki krši zakone in predpise *države pridobivanja*, ima hude **gospodarske, okoljske** in **družbene** posledice za nekatere najdragocenejše preostale gozdove sveta in več milijard ljudi, ki so od njih odvisni.

Povzroča **izgubo prihodka** (7 milijard EUR na leto), **spodkopava** prizadevanja **legitimnih gospodarskih subjektov** in je povezana s **krčenjem gozdov**, **izgubo biotske raznovrstnosti** in emisijo **toplogrednih plinov** kakor tudi s **spori** glede zemlje in virov ter **osiromašenjem** avtohtonih skupnosti.

Vloga Evropske unije (EU)

Leta 2011 je EU na svojem ozemlju izvajala 35% (37,8 milijarde EUR) svetovne trgovine z osnovnimi lesnimi proizvodi. Težko je oceniti, kolikšen delež te trgovine je obsegal nezakonito pridobljen les, vemo pa, da je EU pomemben izvozni trg za tiste države, v katerih je stopnja nezakonitosti in slabega upravljanja v gozdarskem sektorju najvišja.

Če dovolimo, da na trg v EU pridejo les in lesni proizvodi, ki bi lahko prihajali iz nezakonitih virov, ogrožamo prizadevanja držav, ki pridobivajo les, v njihovem boju proti nezakoniti sečnji in v osnovi ohranjamo takšno prakso.

Odziv EU: akcijski načrt FLEGT

Nezakonita sečnja že dolgo predstavlja problem, kako resen pa je v resnici, so pokazale šele raziskave v 90. letih 20. stoletja v državah, kot sta Kambodža in Indonezija. To je postalo tema medvladne razprave v okviru akcijskega programa G8 za gozdove leta 1998.

Da bi se to vprašanje obravnavalo na ravni EU, je bil leta 2003 sprejet [akcijski načrt FLEGT](#) (**Uveljavljanje zakonodaje, upravljanje in trgovanje na področju gozdov**). Načrt vsebuje številne ukrepe za umik nezakonito pridobljenega lesa s trga, izboljšanje oskrbe z zakonito pridobljenim lesom in povečanje povpraševanja po odgovorno proizvedenih lesnih proizvodih. Dva ključna elementa akcijskega načrta sta **Uredba EU o lesu (EUTR)** in [prostovoljni partnerski sporazumi](#) (PPS – trgovinski sporazumi z državami izvoznicami lesa, ki pomagajo preprečevati dajanje nezakonito pridobljenega lesa na evropski trg).

¹ Vir FAO – Ocena gozdnih virov za leto 2010

Uredba EU o lesu: pregled

[Uredba EU o lesu](#) – tj. Uredba (EU) št. 995/2010 – je bila sprejeta 20. oktobra 2010, od 3. marca 2013 pa se bo uporabljala v vseh državah članicah EU. Uredba prepoveduje dajanje nezakonito pridobljenega lesa in proizvodov iz takšnega lesa na trg v EU. Tiste, ki se ukvarjajo z lesom ali lesnimi proizvodi, razvršča v dve kategoriji: gospodarske subjekte in trgovce. Vsaka ima svoje značilne obveznosti.

Na koga Uredba vpliva?

Gospodarski subjekti, ki so v Uredbi opredeljeni kot tisti, ki les ali lesne proizvode dajejo na trg v EU prvič, morajo vzpostaviti sistem obvladovanja tveganja ali tako imenovani sistem „[potrebne skrbnosti](#)“. Od trgovcev, ki so v Uredbi EU o lesu opredeljeni kot tisti, ki prodajajo ali kupujejo les ali lesne proizvode, ki so že bili dani na trg v EU, se zahteva, da hranijo podatke o dobaviteljih in strankah, da bi po potrebi omogočili lažjo sledljivost lesnih proizvodov.

Kaj Uredba zajema?

Zakonodaja zajema tako les kot lesne proizvode, proizvedene v EU in uvožene iz držav zunaj EU. Vključuje širok niz vrst lesa in lesnih proizvodov, vendar ne vseh. Seznam proizvodov, ki jih zajema zakon, je na voljo v Prilogi k Uredbi EU o lesu.

Sekundarna zakonodaja

Uredbo EU o lesu dopolnjujeta še dva zakona, ki vsebujeta več podrobnosti o posebnih točkah, zajetih v zakonu:

1. Uredba o postopkovnih pravilih za priznanje nadzornih organizacij in njihov preklic:
[Delegirana uredba Komisije](#) (EU) št. 363/2012
2. uredba, ki zagotavlja enotno izvajanje zakona:
[Izvedbena uredba Komisije](#) (EU) št. 607/2012

Prostovoljni partnerski sporazumi (PPS): pregled

Prostovoljni partnerski sporazumi (PPS) so dvostranski sporazumi z državami, ki pridobivajo les. Ti sporazumi omogočajo EU, da izpolni povpraševanje po zakonito pridobljenem lesu in obenem vladi, zasebnemu sektorju in civilni družbi zadevne države zagotovi strokovno pomoč ter podporo pri krepitvi zmogljivosti. Iz držav, ki so sklenile PPS z EU, lahko na trg v EU pridejo samo les in lesni proizvodi, ki so vključeni v dovoljenje FLEGT. Ti proizvodi veljajo za skladne z Uredbo EU o lesu.

Oktobra 2012 so PPS podpisale Gana, Republika Kongo, Kamerun, Srednjeafriška republika in Liberija, Indonezija pa ga bo podpisala leta 2013. Pogajanja z Demokratično republiko Kongo, Gabonom, Malezijo in Vietnamom so v teku, začela pa so se tudi pogajanja z Gvajano, Hondurasom in Laosom.